AVİM Yorum • No: 2015 / 54 • Nisan 2015

MOSKOVA-ERİVAN İLİŞKİLERİNİN '100. YIL' MESAİSİ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Hazel ÇAĞAN ELBİR, AVİM

Rusya Parlamentosu alt kanadı Duma Başkanı Sergey Narişkin, Erivanda Ermenistan Ulusal Meclis Başkanı Galust Sahakyan ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Duma Başkanı Narişkin, ziyaretinde siyasi, ekonomik, askeri ve insani alanlarda Rusya ve Ermenistan arasındaki ilişkilerin dinamizm kazandığının da altını çizdi.

Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyanın ise 9 Mayısta Kızıl Meydanda düzenlenecek Zafer Bayramı kutlamalarına katılması bekleniyor.

Ermenistanın Avrasya Ekonomik Birliğine dâhil olmasının tarihi bir gelişme olduğunu vurgulayan Narişkin, Rusya ve Ermenistanın yeni bir entegrasyon sürecinde olduğunu belirtti.

Narişkin Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyanla da bir araya gelmiş ve yapılan görüşmede Güney Kafkasyanın istikrarı, bölgesel ve uluslararası meseleler diğer bazı konularda da görüş alışverişinde bulunulduğu bildirilmiştir.

Duma Başkanı Narişkinin ve Rusya Devlet Başkanı Putinin 24 Nisan 2015te Erivana yapacağı ziyaretler Rusya Federasyonunun Ermenistana verdiği önemi açıkça göstermektedir. Rusyanın Ermenistanla ilişkilerini Güney Kafkasyadaki ekonomik, siyasi ve askeri çıkarları belirlemektedir. Bu açıdan Ermenistanın Rusya açısından stratejik bir önemi bulunmaktadır.

Ancak Rusyanın Türkiye ile ilişkileri de birçok açıdan en üst düzeyde seyretmektedir. Rusyanın Ukrayna krizi sonrası karşı karşıya kaldığı yaptırımlar karşısında Türkiye ile yeni bir enerji işbirliğine girmesi, örneğin Türk Akım projesi ve devamında Akkuyu Nükleer Santrali gibi büyük ölçekli işbirliğinin planlanması ve hayata geçirilmesi bu ilişkilerin geldiği seviyeyi de açıkça ortaya koymaktadır.

Bu tespit yapıldıktan sonra ve üst düzey ziyaretler de göz önüne alındığında Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslar için hayati önem teşkil eden Çanakkale Savaşı ve yüzüncü yıl

anma etkinlikleri için Rusya lideri Putine iletilen davete kendisinin de icabet edeceği beklenmekteydi. Ancak, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin 18 Mart Çanakkale Zaferi törenlerine katılmamıştır. Hatta 24 Nisan için kendisine iletilen davete rağmen Erivandaki soykırım anmalarına katılmıştır. Çanakkale muharebeleri sonuçları itibariyle süper güç SSCBnin ve dolayısıyla bugünkü Rusyanın kurulmasına yol açan tarihi öneme sahip bir olaydır. Nitekim Çarlık Rusyasına Çanakkale üzerinden yardım yapılmış olsaydı, savaş sırasında yaşamış olduğu zorlukların bir kısmını bertaraf edebilecekti. Hatta müttefikler savaşı kazanmış olsalar bile, o savaş içerisinde Rusya, savaşı bırakmakla savaşın kendi ile ilgili kısmını kaybetmiştir.

Çanakkale Rusya ve Türkiye için bu kadar önemliyken ve ilişkiler de güçlenirken, Rusyanın Türkiyenin tepkisini çekme riski alarak oraya gitmesinin sebeplerinden biri Metsamor Nükleer Santralidir.

8 Nisan 2015 tarihinde ise Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile Ermenistan Dışişleri Bakanı Eduard Nalbantyan ortak bir basın açıklaması ile Rusyanın Metzamor Nükleer Santralinin kullanım süresinin uzatılmasını açıkladıkları bir basın toplantısı düzenledi. 1977 yılında kurulan nükleer santralin kullanım süresinin uzatılması için Ermenistan vatandaşlarına maddi yardımda bulunmayı taahhüt etmiştir. Bilindiği gibi bahsi geçen nükleer santral dünya üzerindeki en güvensiz nükleer santral olma özelliği taşımaktadır. Nükleer santralin bulunduğu coğrafyanın deprem kuşağında yer almaktadır. Nitekim nükleer santralin teknik ömrünün 2005 yılında dolmuş olmasına karşın kullanım süresi 2016 yılına kadar uzatılmıştır. Bu coğrafyada bu denli büyük bir tehlike arz eden bir nükleer santralin kullanım süresinin uzatılmasına yönelik görüşmeler yapmak uluslararası alanda Rusya açısından itibar kaybı anlamına gelmektedir. Yukarı Karabağ sorununun barışçıl yollardan çözülmesi için çaba sarfettiklerini de vurgulayan Lavrovun tehlike teşkil söz konusu eden nükleer santralin kullanım süresinin uzatılmasına yönelik çalışmaları göz önünde bulundurulursa, nükleer santrale komşu ülkeler için tam anlamıyla bir felaket olacağının da vurgulanması gerekmektedir. Ömrünü tamamlamış tehlike saçan Metzamor Nükleer Santrali Karsa 100 km, Iğdıra ise 32 km uzaklıktadır.

Rusya Federasyonu Federal Meclisi Devlet Duması, 22 Nisan 2005 tarihinde sözde Ermeni soykırımı ile ilgili bir açıklama kabul etmişti. Buna karşılık, Türk Dışişleri Bakanlığı bu açıklamayı kınayarak Türkiye ve Rusya Federasyonu arasında her alanda önemli ilerleme gösterdiği ilişkilerin vardığı düzey ile bağdaşmadığının altını çizmiştir[1].

Tüm bu gelişmelerin Rusyanın Türkiyeyle ilişkisinin Rusyanın Ermenistanla ilişkisinden çok daha önemli olduğu, Çanakkaleye gelmemesinin, ancak buna karşılık Erivana gitmesinin kötü bir seçim olacağı ve Türkiye Rusya ilişkilerini zedeleyeceği söylenebilir.

[1] No:67 - 26 Nisan 2005, Rusya Federasyonu Federal Meclisi Devlet Duması´nın; 22 Nisan 2005 Tarihinde Sözde Ermeni Soykırımı Hakkında; Kabul; Ettiği Açıklamanın Kınanması hk. http://www.mfa.gov.tr/no_67---26-nisan-2005_-rusya-federasyonu-federal-

meclisi-devlet-dumasi_nin_-22-nisan-2005-tarihinde-sozde-ermeni-soykirimi-hakkinda_-kabul_-ettigi-aciklamanin-kinanmasi-hk_.tr.mfa [Erişim tarihi: 2 Nisan 2015].

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "MOSKOVA-ERİVAN İLİŞKİLERİNİN '100. YIL' MESAİSİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 54. Nisan 28. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/MOSKOVA-ERIVAN-ILISKILERININ-100-YIL-MESAISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır